

взаємини письменника з Євгеном Концевичем та Борисом Теном. Доповідачка продемонструвала слайд-фільм про Валерія Шевчука в житомирському літературному оточенні.

У мовознавчій секції жвавий інтерес викликали доповіді *Т. Монахової* про типи семантичних деривацій концептів дім і дорога в ідіолекті Вал. Шевчука та *О. Переломової* про мовні особливості ідіостилю письменника. Працівники кафедри української мови Житомирського державного університету імені Івана Франка *В. Мойсієнко, Н. Дяченко, М. Шарапа, С. Яценко, Н. Янчук* оприлюднили низку доповідей про словник мови творів Вал. Шевчука. Методичний аспект у вивченні творчості Вал. Шевчука був представлений доповідями *Н. Волошиної, З. Шевченко, Т. Яценко, А. Лісовського, Н. Білоус* та ін.

Завершилася конференція екскурсією літературними місцями Житомира з відвідуванням літературного музею. Директор Житомирського літературного музею В. Єремєєв, старший науковий співробітник В. Шнайдер та науковий співробітник музею Н. Євченко ознайомили учасників з музейними експозиціями, присвяченими Валерієві Шевчуку та композитору Михайлові Скорульському. Учасники конференції мали нагоду також оглянути виставку картин Світлани Зеленої.

Матеріали конференції вийдуть друком в історико-філологічному збірнику "Волинь-Житомирщина", котрий унесено до переліку науково-фахових видань України.

Галина Левченко

Отримано 20.10.2009 р.

м. Київ ■

ІІІ МІЖНАРОДНИЙ ФОРУМ ПЕРЕКЛАДАЧІВ І ВИДАВЦІВ КРАЇН СНД І БАЛТІЇ

Вірменська письменниця Сільва Капутікян починає свою повість "Каравани ще йдуть..." думкою, нібито на каравелі Колумба був і вірменський моряк Мартірос, а отже, Новий світ відкрив і представник її нації. Для письменника важливо показати самобутність своєї культури, що випросторюється в часі й темпоралізується у просторі. Ще десятиліття тому письменник мав більше можливостей потрапити в інші світи — навіть у СРСР перекладали багато. Безперечно, лівову частку склали ідеологічні автори, але й за тих умов у республіках можна було натрапити на цікаві книжки. Тепер ми нічого вже не знаємо про літературні угруповання сусідніх країн. Сьогодні важливо повертатися до цього міжлітературного діалогу.

З цією метою в Єревані на початку жовтня 2009 р. проходив ІІІ Форум перекладачів і видавців країн СНД і Балтії (за підтримки Міждержавного фонду гуманітарної співпраці держав-учасників СНД, під патронатом Міністерства культури Республіки Вірменія та Вірменської громадської організації культурної співдружності із зарубіжними країнами). На форум були запрошені делегації літературознавців, критиків, перекладачів і видавців з одинадцяти країн: Білорусії, Грузії, Естонії, Киргизії, Латвії, Литви, Молдови, Росії, Таджикистану, Узбекистану, України. У цьому форумі взяли участь близько 150 делегатів, було представлено понад 50 видавництв.

Форум був присвячений практичним питанням перекладу національних літератур. Перші кроки вже зроблено після ІІ Форуму: створено сайт Спільки перекладачів країн СНД і Балтії, підготовлено до друку "Анотований каталог письменників та перекладачів країн СНД і Балтії" (від України до каталогу ввійшли А. Багряна, Н. Бельченко, О. Божко, П. Вольвач, С. Драченко, Д. Дроздовський, Ю. Завгородній, Т. Зарівна, Д. Лазуткін, В. Левицький, О. Лучук, Т. Лучук, І. Магдиш, А. Месропян, М. Нестерчук, Л. Таран, А. Тимченко, Н. Федорак, Д. Чистяк).

До порядку денного входили такі питання: механізми розробки, підготовки та видання книжкових проектів національних літератур, що користуються попитом на ринку; обмін досвідом із виходу на національні ринки; фінансові джерела (державні кошти, спонсорство тощо). Важливими були й питання щодо вдосконалення та розвитку творчої координації. Крім книговидавців і перекладачів, делегатами ІІІ Форуму були також викладачі з різних вищих навчальних закладів, зацікавлені в підготовці перекладацьких кадрів, обмінові студентів, щоб у майбутньому стало можливим перекладати літературу безпосередньо з мов країн СНД і Балтії.

На виставці видань гуманітарної тематики (література й літературознавство) було сім українських стендів: видавництва Національного університету "Острозька академія", журналу "Всесвіт", журналу "Радуга", Української асоціації книговидавців, видавництв "Грані-Т", "Срібне слово" та "Наш час".

Під час форуму відбулося три круглих столи на такі теми:

– специфіка вибору перекладної літератури на вітчизняному ринку (модерували М. Візель – провідний редактор видавництва "Иностранка/ КоЛибри", Росія; С. Мурадян – заступник головного редактора журналу "Літературна Вірменія", Вірменія);

– механізми фінансування та використання національних засобів при виданні перекладів (модерували С. Раджабов – генеральний директор ВАТ “Ер-граф”, Таджикистан; А. Мартіросян – генеральний директор видавництва “Антарес”, Вірменія; О. Афонін – президент Української асоціації видавців та книгорозповсюджувачів);

– підготовка перекладацьких кадрів: проблеми вивчення мов країн СНД і Балтії (модерували І. Шеїна – ректор Рязанського державного університету ім. С. О. Єсеніна, Росія; С. Золян – ректор Єреванського державного лінгвістичного університету ім. В. Я. Брюсова).

Черговий Форум перекладачів і видавців відбудеться в жовтні 2010 р. в Єревані.

Дмитро Дроздовський

Отримано 24.11.2009 р.

м. Київ ■

“КОМПАРАТИВНІ ДОСЛІДЖЕННЯ СЛОВ’ЯНСЬКИХ МОВ І ЛІТЕРАТУР ПАМ’ЯТІ АКАДЕМІКА ЛЕОНІДА БУЛАХОВСЬКОГО”

У Київському національному університеті імені Тараса Шевченка на кафедрі слов’янської філології двічі-тричі в рік виходить періодичне видання “Компаративні дослідження слов’янських мов і літератур пам’яті академіка Леоніда Булаховського”, де вміщується чимало статей літературознавчого спрямування, а також досить великий розділ під рубрикою “Хроніка”. У 2009 р. уже надруковано спеціальний випуск до 120-річчя з дня народження Л.А.Булаховського й черговий №10.

Серед статей літературознавчого плану можна виокремити такі: Д.Айдачич “Дарко Сувін як дослідник наукової фантастики”; Н.Білик “Семантика ключового знаку-символу в романах І.Андрича “Міст на Дрині” й П.Загребельного “Первоміст”: типологічні аналогії, міфологічний інтертекст”; О.Дзюби-Погребняк “Косовська (Відвдьянська) ідея та Перша світова війна”. Є і статті на польсько-український “порівняльний сюжет”: Н.Петриченко – про пейзажний компонент у польській та українській поезії і прозі першої половини ХІХ ст.; питання “міфологічної парадигми чеського постмодерністського роману” (О.Палій). Полоністичний аспект – у Д.Реки “Вираження невимовного” у поезії Віслави Шимборської”; аспект українсько-російських літературних взаємин – “Петербурзькі повісті М.Гоголя й московські повісті М.Булгакова” (стаття Т.Шарбенко).

Ще ширше тематичне розмаїття у випуску 10-му: М.Карацуба “Тематичне і жанрове розмаїття хорватського і сербського модернізму”; Є.Пашенко “Хорватський бароковий славізм як паралель українському ХVІІ ст.”; Т.Шевчук “Синтез традицій в художній поетиці філософських діалогів Г.Сковороди”; Т.Хайдер “Історико-культурна парадигма в польській літературі ХХ століття” та ін.

Є і статті з історії науки, наприклад А.Мехед “Проблеми вираження комічного у працях чеських вчених”; Г.Шевченко “Праці О.І.Білецького з проблеми читача в контексті загальноєвропейської наукової традиції кінця ХІХ-го – початку ХХІ ст.” та ін.

В обох наукових випусках чимало статей Ю.Булаховської: “До полеміки з питань “епічності”, або “неепічності” і “сюжетності”, або “несюжетності” художньої прози”, “Топоніми як засіб художнього “вислову у віршах і прозі”, “Декілька штрихів до “портрету” Марії Конопницької (питання фольклоризму)”, “Персоніфікація і сучасна фольклорність поезії Ежи Гарасимовича”.

Назвемо також окремі статті – В.Ярмак “Питання методики викладання мови та теорії перекладу в науковій спадщині академіка Л.А.Булаховського у контексті актуальних проблем сьогодення”; О.Паламарчук, О.Чмир “Слов’янська філологія в Київському університеті”; О.Албул, Н.Лобур “Славістика у Львівському національному університеті імені Івана Франка”. У розділі рецензій і відгуків – відгук Ю.Булаховської на книгу-есе Л.Краснової “Іван Франко – Анна Ахматова “Зів’яле листя”. Поетика перекладу”(Дрогобич, 2008); “Спомини колишнього студента про Київський Університет 70-х років ХІХ-го сторіччя” (підготувала О.Паламарчук); у розділі “Хроніка” – “Літній семінар в Лозені” (Т.Доценко); О.Паламарчук, О.Чмир, О.Антоненко – “Пам’яті професора А.Багмут”; “Травнева презентація” (Н.Білик, О.Паламарчук) “Вибраних творів”(оповідань, спогадів, есе) Ю.Булаховської (К., 2009).

О.Паламарчук

Отримано 25.11.2009 р.

м. Київ